

๕๒

ว จี ก ร ร ม น ำ สู่ นิ พ พ าน

เราเป็นผู้มีจิตเลื่อมใส กล่าวสวดดีพระสยัมภู ผู้ไม่มีใคร
เสมอเหมือน พระนามว่าปทุมุตตระ เพราะผลของกรรมนั้น
เราจึงไม่ไปอบายภูมิถึงแสนกัป

วจิกรรมนำสู่นิพพาน

๔๖๖

ทุกชีวิตที่เกิดมา ล้วนอยู่บนพื้นฐานของความทุกข์ ตั้งแต่อยู่ในครรภ์ ตอนเคลื่อนออกมา ทั้งผู้ให้กำเนิดก็มีความทุกข์ด้วยความเจ็บปวด ต่อมาก็มีการเจ็บไข้ได้ป่วย บางคนมีทุกข์ทั้งทางกายและทางใจ มนุษย์ล้วนหลีกเลี่ยงความทุกข์เหล่านี้ไม่ได้ แต่จะเอาสิ่งอื่นมาช่วยผ่อนคลายบรรเทาให้เบาบางลงเท่านั้น และอ้างตนเองว่า กำลังมีความสุข

อย่างไรก็ตาม ยังมีหนทางที่ช่วยดับทุกข์ได้และให้มีแต่ความสุขล้วนๆ นั่นคือเดินตามหนทางสายกลางภายในนั่นเอง ที่อยู่ ณ ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ของมนุษย์ทุกๆ คน เป็นทางเอกสายเดียวที่นำไปสู่อายตณนิพพาน ที่เป็นทางแห่งความสุข โดยนำใจมาฝึกหยุดนิ่งไว้ที่ศูนย์กลางกายตรงนี้ให้ได้ตลอดเวลา บุคคลนั้นจะมีความสุขทุกขใดๆ มากล้ำกรายได้เลย

มีธรรมภาษิตที่มาจาก อภยเถราปทาน ขุททกนิกาย ว่า

“เราเป็นผู้มีจิตเลื่อมใส กล่าวสดุดีพระสยัมภู ผู้ไม่มีใครเสมอเหมือน พระนามว่า ปทุมุตตระ เพราะผลของกรรมนั้น เราจึงไม่ไปอบายภูมิถึงแสนกัป เราเผากิเลสทั้งหลายแล้ว เราถอนภพขึ้นได้หมดแล้ว ตัดกิเลสเครื่องผูกขาดตั้งข้างทำลายปลอกแล้ว ไม่มีอาสวะอยู่ เราได้บรรลุวิชชา ๓ แล้ว ได้ทำกิจพระพุทธศาสนาเสร็จแล้ว คุณวิเศษเหล่านี้ คือ

วชิรกรรมนำสู่นิพพาน

๔๖๓

ปฏิสัมภิตา ๔ วิโมกข์ ๘ และอภิญญา ๖ เราทำให้แจ้งชัดแล้ว คำสอนของพระพุทธเจ้า เราทำเสร็จแล้ว”

ทุกชีวิตในโลกนี้ ล้วนตกอยู่ในโลกธรรม ๘ ประการทั้งนั้น คือ มีลาภ เลื่อมลาภ มียศ เลื่อมยศ มีสรรเสริญ มีนิมิต มีสุข มีทุกข์ ไม่ว่ายุคใดสมัยใด จะหนีจากกรรมประจำโลกเหล่านี้ไม่ได้เลย แม้แต่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ยังไม่พ้นจากโลกธรรม ๘ ประการไปได้ ฉะนั้นจะกล่าวไปไปถึงปุถุชน ก็ต้องพบสิ่งเหล่านี้อย่างแน่นอน อยู่ที่ว่าจะพบมากน้อยแค่ไหนเพียงไร

ถ้าเรตกอยู่ในโลกธรรมฝ่ายลบหรือฝ่ายอกุศล แทนที่จะน้อยเนื้อต่ำใจ หรือหมัดกำลังใจในการทำความดี เราควรที่จะสร้างกำลังใจทำแต่ฝ่ายบวกหรือฝ่ายกุศลให้มากยิ่งขึ้นไป ดังเช่นพระเถระรูปหนึ่ง ท่านอาศัยดวงปัญญาอันสว่างไสว สร้างกำลังใจขึ้นมาเพื่อทำความดี ทำใจให้ผ่องใส แล้วกล่าวสรรเสริญพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุญนั้นได้นำพาท่านไปเกิดเฉพาะในสุคติภูมิโลกสวรรค์

*ในสมัยของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระนามว่า ปทุมุตตระ พระเถระรูปนี้บังเกิดในตระกูลพราหมณ์ ในทังสวดินคร เมื่อเจริญวัยก็เล่าเรียนเจนจบในเวททางคศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชา

วชิรกรรม นำสู่ นิพพาน

๔๖๘

ประกอบการศึกษามี ๖ ประการ คือ การออกเสียง ไวยากรณ์
ฉันทลักษณ์ ดาราศาสตร์ การกำหนดของคำและวิธีจัดทำพิธีกรรม
จนท่านเป็นผู้ฉลาดในภาษาต่างๆ

วันหนึ่ง ท่านมีโอกาสฟังพระธรรมเทศนาของพระบรม-
ศาสดา จึงมีใจเลื่อมใส ได้กล่าวสรรเสริญพระผู้มีพระภาคเจ้า
ด้วยถ้อยคำอันเป็นลิลิตกลมากรมาย และท่านได้สั่งสมบุญ
กรรมไว้อย่างมากมายในภพชาตินั้น พอจุติจากอัฐภาพนั้นแล้ว
ก็ไปบังเกิดในเทวโลกและท่องเที่ยวไปมาเฉพาะแต่ในสุคติภูมิ
เท่านั้น

ต่อมาในกาลแห่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา ท่านได้
มาบังเกิดเป็นพระราชโอรสของพระเจ้าพิมพิสาร ในกรุงราชคฤห์
พระนามว่า อภัยกุมาร ท่านเป็นผู้ที่ฉลาดเฉียบแหลม เมื่อเจริญ
วัยแล้วก็มีความคั่นเคย คบหาสมาคมกับพวกนิครนถ์

วันหนึ่ง นิครนถ์นาฏบุตรผู้เป็นหัวหน้าคณะ ได้ให้พระ-
กุมารเป็นตัวแทนไปเฝ้าพระบรมศาสดา เพื่อจะยกวาทะกล่าวแย้ง
พระกุมารได้ทูลถามปัญหาอันสุขุมลุ่มลึกหลายประการ เมื่อได้
ฟังคำพยากรณ์อันละเอียดจากพระบรมศาสดาแล้ว กลับมี
ความเลื่อมใส จึงขอบวชในสำนักพระบรมศาสดา ได้ส่งญาณไป
ตามลำดับความละเอียดของใจ จนได้บรรลुพระอรหัต

วชิกรรมนำสู่นิพพาน

๔๖๕

ครั้นท่านบรรลुพระอรหัตแล้ว ระลึกถึงบุญกรรมของตน
เกิดความโสมนัส ถึงกับประกาศเรื่องราวที่ตนเคยอบรม
ประพฤติมาในกาลก่อน ด้วยความเบิกบานใจว่า

ในกัปที่แสนแต่ภัทรกัปนี้ พระผู้พิชิตมารผู้รู้แจ้งธรรม
ทั้งปวง พระนามว่า ปทุมุตตระได้เสด็จอุบัติขึ้นในโลก พระ-
ตถาคตเจ้ายังบุคคลบางพวกให้ตั้งอยู่ในสรวณคมน์ ยังบุคคลบาง
พวกให้ตั้งอยู่ในศีล มีกุศลกรรมบถ ๑๐ อันอุดม พระธีรเจ้า
พระองค์นั้น ทรงประทานสามัญญผลอันอุดมแก่บุคคลบางคน
ทรงประทานสมาบัติ ๘ และวิชา ๓ แก่บุคคลบางคน พระ-
โลกนาถผู้สูงส่งกว่านรชนพระองค์นั้นทรงเกื้อกูลผู้มีบุญบางพวก
ให้ทรงอภิญา ทรงแสดงปฏิสัมภิทาญาณ ๔ แก่บุคคล
บางพวก พระผู้เป็นสารถิ ฝึกคนผู้ควรฝึก ทรงเห็นสรรพสัตว์
ที่ควรจะนำไปดีให้ได้ตรัสรู้ แม้จะไกล ก็ภพภูมิ ก็โยชน์
พระพุทธรองค์ก็เสด็จไปโปรด

ครั้งนั้น เราเป็นบุตรของพราหมณ์ในพระนครทั้งสวดี
เป็นผู้เรียนจบไตรเพท เข้าใจไวยากรณ์ ฉลาดในนิรุตติ เขียน
แหลมในคัมภีร์นิมิตตฯ เข้าใจตัวบท รู้ชัดในคัมภีร์เกฏฐะ ฉลาด
ในฉันทและกาพย์กลอน เมื่อเที่ยวเดินพักผ่อนไปถึงพระวิหาร
ทั้งสาราม ได้เห็นพระลัมมาลัมพุทธานุเจ้าผู้ประเสริฐสุด อันมี

วชิกรรมนำสู่นิพพาน

๔๓๐

มหาชนแวดล้อมบูชา เราได้ไปเข้าเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ปราศจากธุลีกิเลส ซึ่งกำลังแสดงพระธรรมเทศนา เราได้สดับ พระดำรัสอันงามของพระองค์ อันปราศจากมลทิน เราไม่ได้ยิน พระดำรัสที่ไร้ประโยชน์ของพระมุนี คือคำที่ชักนำไปผิด ทรงมี พระวาจาเป็นหนึ่ง ทรงกล่าวถูกต้อง

เราจึงออกบวช ใช้เวลาไม่นานนักก็เป็นผู้แก่แล้วกล้าใน ธรรมทุกอย่าง ได้รับสมมุติให้เป็นเจ้าแห่งหมู่คณะ เป็นผู้ฉลาด ในพระพุทฺธพจน์อันละเอียด เราได้ร้อยกรองคาถา ๔ คาถา ซึ่งมีพยัญชนะสละสลวย ชมเชยพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้เลิศ ใน โลกทั้งสาม พระพุทธองค์ทรงพระเมตตาแสดงธรรมโปรดสัตว์ ทุกวัน ทรงเป็นผู้ปราศจากความกำหนัด มีความเพียรมาก ทรง อยู่ในสงสารแต่ไม่ทรงติดข้อง เพราะอาศัยพระมหากรุณา จึง ไม่ปรารถนาจะนิพพานโดยพลัน พระมุนีเจ้าผู้ประเสริฐ จึงได้ ชื่อว่าทรงประกอบด้วยพระมหากรุณาธิคุณอันยิ่ง

เพราะเหตุนั้น หมู่สัตว์ที่ได้รับความอนุเคราะห์จึงไม่ตก อยู่ในอำนาจกิเลส มีสัมปชัญญะ เพราะประกอบด้วยสติ ไม่ ประมาทในอกุศลธรรม อันนอนเนื่องอยู่ในขันธสันดาน เผาธุลี กิเลสด้วยไฟ คือ ญาณอันบริสุทธิ์ บุคคลผู้เลิศเช่นนี้ไม่เคยมีเลย ผู้ใดเป็นที่เคารพบูชาของโลกสาม เป็นผู้เลิศในโลกและเป็น

วชิรกรรมนำสู่นิพพาน

๔๗๑

ปรมาจารย์ของโลก โลกย่อมอนุวัตรตามผู้นั้น

เราประกาศพระธรรมเทศนา สรรเสริญเทิดทูนบูชาพระ-
สัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยพระคาถาทิ้งหลายตราบจนสิ้นชีวิต จุตติ
จากอัฐภาพนั้นแล้วได้ไปสู่สวรรค์ ในภพที่แสนแต่กับนี้ เป็นผู้ถึง
พร้อมด้วยปรีชาญาณเพราะเหตุที่ได้ประกอบดีแล้ว ครั้งนั้นเรา
ได้ส่วยสมบัติใหญ่อันเป็นทิพย์ในเทวโลก และต่อมาก็ได้ส่วย
ราชสมบัติใหญ่ของพระเจ้าจักรพรรดิ และเราได้เวียนเกิดแต่ใน
สองภพ คือ ในเทวโลกและมนุษย์โลก โดยไม่ไปสู่คติอื่นเลย
นี้เป็นผลแห่งการกล่าวสรรเสริญพระมหามุนี เราเกิดแต่ในสอง
ตระกูลในมนุษย์ คือ ตระกูลกษัตริย์และตระกูลพราหมณ์
หาเกิดในตระกูลที่ต่ำทรามไม่ นี่เป็นผลแห่งการกล่าวสรรเสริญ
พระพุทธรูปคุณ

ในภพสุดท้าย เราได้มาเป็นโอรสของพระเจ้าพิมพิสาร
ผู้เป็นอริยบุคคล ในพระนครราชคฤห์อันอุดม มีนามว่า อภัยกุมาร
อดีตกรรมบางอย่าง นำเราไปสู่อำนาจของปาปมิตร สมาคมกับ
เหล่านีครนธ์ แต่บุญกรรมนั้น ได้นำเราให้ได้เฝ้าพระสัมมา-
สัมพุทธเจ้าผู้ประเสริฐสุด เราทูลถามปัญหาอันละเอียดสุขุมกับ
พระพุทธองค์ และได้สดับการพยากรณ์แล้ว จึงบวชไม่นานก็ได้
บรรลुพระอรหัต เราเป็นผู้มีปกติกล่าวสรรเสริญพระชินวรเจ้า

วชิรกรรม นำสู่ นิพพาน

๔๗๒

ทุกเมื่อ เพราะกรรมนั้น เราจึงเป็นผู้มีร่างกายและกลิ่นปากหอม
เพียบพร้อมด้วยความสุขมีปัญญากล้า มีปัญญาร่าเริง มีปัญญาไว
มีปัญญามากและมีปฏิภาณอันวิจิตร

เห็นไหมว่า การกล่าววาจาสรรเสริญบุคคลที่ควรบูชา
ด้วยจิตที่เลื่อมใสอย่างแรงกล้า สามารถเปิดสวรรค์และนำไปสู่
นิพพานได้ เมื่อเรารู้แล้วว่าความดีทุกอย่างมีผล เราควร
ออกแบบชีวิตของเรา ด้วยการสร้างความดี เราอยากให้ชีวิต
ดำเนินไปในทิศทางใด ก็ควรทำเช่นนั้น อย่างที่เรากำลังสร้าง
บารมีกันอยู่ทุกวันนี้ ถือว่าเป็นการออกแบบชีวิตให้กับตัวเอง
และเราย่อมจะมีชีวิตสมบูรณ์ในภพชาติต่อไป

